

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/382,Promocja-ksiazki-W-cieniu-Linii-Molotowa-Ochrona-granicy-ZSRR-z-II-Rzesza-miedz.html>
04.04.2026, 07:36

Promocja książki "W cieniu "Linii Mołotowa". Ochrona granicy ZSRR z III Rzeszą między Wisznią a Sołokiją w latach 1939-1941"

06.02.2003

W ostatnich dniach odbyły się (w Lubaczowie, Przemyślu i Jarosławiu) zorganizowane przez rzeszowski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej spotkania promocyjne książki Tomasza Berezy, Piotra Chmielowca i Janusza Grechuty "W cieniu "Linii Mołotowa". Ochrona granicy ZSRR z III Rzeszą między Wisznią a Sołokiją w latach 1939-1941".

Tomasz Bereza i Piotr Chmielowiec reprezentują pion naukowo-badawczy rzeszowskiego Oddziału IPN, a pierwszy z nich jest zarazem pracownikiem naukowym Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Książka, wydana przez IPN w serii "Monografie", opisuje Raworuski Rejon Umocniony, będący odcinkiem radzieckich fortyfikacji nazwanych wspólnie "Linia Mołotowa". Były one budowane w latach 1940-1941 w celu zabezpieczenia granicy z III Rzeszą. Rozciągały się na obszarze 1300 km, od Połogi nad Bałtykiem aż po Lesko na Podkarpaciu.

Raworuski Rejon Umocniony, o długości 90 km, obejmował obszar okolic Lubaczowa i Rawy Ruskiej, w tym także najwyższe wzniesienia Roztocza. Zbudowano tu żelbetonowe i drewniano-ziemne schrony bojowe oraz fortyfikacje typu polowego: okopy, zapory przeciwpiechotne, przeciwpancerne itp. W książce szczegółowo przedstawiono przebieg prac budowlanych oraz - na tle sowieckich doświadczeń we wznoszeniu fortyfikacji - techniczną charakterystykę umocnień RRU, a także ich dalsze losy, aż po czasy nam współczesne.

Jak podkreślają autorzy, umocnienia RRU już w 1941 r., po przesunięciu się frontu na wschód, zostały uznane za godne zainteresowania i szczegółowo przeanalizowane przez specjalistów niemieckich. Zachowane do dziś - pomimo zniszczeń i bezmyślnej dewastacji - schrony RRU są wielką atrakcją turystyczną, choć wymagają uporządkowania.

W monografii przedstawiono też działania NKWD oraz Armii Czerwonej w strefie przygranicznej na odcinku od Radymna do Krystynopola w latach 1939-1941, a także walki o ten obszar po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej. Autorzy zweryfikowali również niektóre dotychczasowe ustalenia przebiegu pierwszych dni tej wojny.

Monografię uzupełnia aneks, w którym znalazły się relacje i kronikarskie zapiski świadków wydarzeń, zestawienia cywilnych ofiar wojny niemiecko-radzieckiej w powiatach lubaczowskim, tomaszowskim i jarosławskim, a także wykazy schronów w poszczególnych punktach oporu. Korzystanie z książki ułatwiają indeksy osób i nazw geograficznych, wykazy użytych skrótów, tabel, map, ilustracji i fotografii (unikatowych, dotychczas w większości niepublikowanych i bardzo interesujących).

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

TOMASZ BEREZA
PIOTR CHMIELOWIEC
JANUSZ GRECHUTA

W CIENIU
„LINII MOŁOTOWA”

kwiecień 2012

LIPIE 2012